

შპს „თაობა“

კურიკულუმის განვითარების მეთოდოლოგია

მისია

„ჩვენ გვჯერა, რომ მხოლოდ საკუთარი პროგრესის თავისუფლად განვითარება განაპირობებს მოსწავლის ბედნიერებას და წარმატებას, შესაბამისად მზად ვართ ვაქციოთ სწავლა მოსწავლისთვის საინტერესო პროცესად, გარემოში, სადაც ყველა მიღებული და დაფასებულია, სადაც მოსწავლე შეძლებს იპოვოს საკუთარი თავი.“

თავი I. კონცეპტუალური ფუნდამენტი და სასკოლო მეტაენა

მუხლი 1. დოკუმენტის დანიშნულება და საგანმანათლებლო პარადიგმა

1. სასკოლო კურიკულუმის განვითარების მეთოდოლოგია განსაზღვრავს კურიკულუმის დაპროექტების, განხორციელების, პროცესის კვლევის, მრავალწყაროიანი მტკიცებულებების შეჯერების, პროფესიული თვითრეფლექსიისა და ადაპტური რე-დიზაინის ერთიან მეთოდოლოგიურ ჩარჩოს. მეთოდოლოგიის მოთხოვნები სავალდებულოა კურიკულუმის დაგეგმვაში, განხორციელებაში, შეფასებასა და განვითარებაში ჩართული თანამშრომლებისათვის მათი პროფესიული ფუნქციის ფარგლებში.
2. სკოლის სწავლა-სწავლების მოდელი ეფუძნება სოციალურ კონსტრუქტივიზმს. მოსწავლე განიხილება როგორც სწავლისა და განვითარების აქტიური სუბიექტი, რომელიც ახალ ცოდნას საკუთარ წინარე გამოცდილებას უკავშირებს და მნიშვნელობას ქმნის კვლევის, დიალოგის, მოქმედების, თანამშრომლობისა და რეფლექსიის გზით. აღნიშნული ფილოსოფია რეალიზდება შემდეგი პრინციპების დაცვით:
 - ა) **ცოდნის აქტიური კონსტრუირება:** სწავლა გულისხმობს არა მხოლოდ ინფორმაციის მიღებას, არამედ ახალი ცოდნის წინარე ცოდნასთან დაკავშირებას, გააზრებას, ურთიერთობებისა და კანონზომიერებების აღმოჩენას და მიღებული გაგების შემდგომ გამოყენებას;
 - ბ) **მნიშვნელობის სოციალური კონსტრუირება:** მოსწავლის ინდივიდუალური გაგება ღრმავდება სხვებთან დიალოგში, განსხვავებული პოზიციების განხილვასა და საერთო პრობლემაზე მუშაობისას. სოციალური ინტერაქცია მოსწავლეს ეხმარება საკუთარი ინტერპრეტაციების შემოწმებასა და უფრო ღრმა გაგების ჩამოყალიბებაში;
 - გ) **სოციალური და კოგნიტური სკაფოლდინგი:** მასწავლებელი და თანატოლები ქმნიან დროებით საყრდენებს, რომლებიც მოსწავლეს ეხმარება უახლოესი განვითარების ზონაში უფრო რთული სააზროვნო მოქმედებების შესრულებაში. მოსწავლის დამოუკიდებლობის ზრდასთან ერთად მხარდაჭერის ინტენსივობა თანდათან მცირდება;
 - დ) **მასწავლებლის პროფესიული ქმედითობა:** მასწავლებელი არის სასწავლო გარემოსა და სასწავლო დიზაინის ავტორი, რომელიც კურიკულუმის შეთანხმებულ ჩარჩოში პროფესიულ გადაწყვეტილებებს იღებს მოსწავლეთა წინარე გამოცდილების, სწავლის მტკიცებულებებისა და კონკრეტული კლასის საჭიროებების გათვალისწინებით.
3. **ცნებებზე დაფუძნებული კურიკულუმი:** სკოლის კურიკულუმი აერთიანებს ცოდნის სამ განზომილებას: ფაქტობრივ და შინაარსობრივ ცოდნას, ფუნქციურ უნარებსა და ცნებით გააზრებას. ფაქტობრივი მასალა ქმნის ცნების გააზრების შინაარსობრივ საფუძველს, ფუნქციური უნარები მოსწავლეს აძლევს ამ მასალაზე აზროვნებისა და მოქმედების შესაძლებლობას, ხოლო ცნებები და მყარი გაგებები ეხმარება კონკრეტული შემთხვევების მიღმა ურთიერთობების, კანონზომიერებებისა და პრინციპების დანახვაში. ცნებითი სწავლების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი შედეგია ტრანსფერი, როდესაც მოსწავლეს შეუძლია მიღებული გაგება განსხვავებულ კონტექსტში გამოიყენოს.
4. **გაგებით დაგეგმვა (Understanding by Design - UbD):** კურიკულუმის დაპროექტება ეფუძნება უკუდაგეგმვის (Backward Design) პრინციპს. დაგეგმვა იწყება სასურველი გრძელვადიანი შედეგის განსაზღვრით: რა ცნებითი გააზრება და ტრანსფერის შესაძლებლობა უნდა შეიძინოს მოსწავლემ.

შემდეგ განისაზღვრება ამ გაგების შესაბამისი მტკიცებულებები და შეფასების კრიტერიუმები, ხოლო ამის შემდეგ იგეგმება მასალა, სასწავლო გამოცდილებები, სკაფოლდინგი, აქტივობები და რესურსები.

5. **ცნებითი სწავლების, სოციალური კონსტრუქტივიზმისა და ავთენტური მოქმედების ერთიანობა:** ცნებებზე დაფუძნებული სწავლება, სოციალური კონსტრუქტივიზმი და ავთენტურ დავალებაზე მუშაობა სკოლის სასწავლო მოდელში ურთიერთდაკავშირებულ ფუნქციებს ასრულებს. ცნება აძლევს სწავლას გრძელვადიან ინტელექტუალურ მიმართულებას; სოციალური ინტერაქცია და დიალოგი ხელს უწყობს მნიშვნელობის კონსტრუირებას; ავთენტურ დავალებაზე მუშაობა კი მოსწავლეს საშუალებას აძლევს საკუთარი გაგება მოქმედებაში გამოსცადოს, სხვადასხვა სახის მტკიცებულებით წარმოაჩინოს და ახალ კონტექსტში გადაიტანოს.

მუხლი 2. აკადემიური ტერმინოლოგიის საოპერაციო ლექსიკონი

1. სასკოლო საზოგადოებაში სტრუქტურული იზოლაციის მოსახსნელად და აზროვნების ერთიანი მეტაენის დასამკვიდრებლად, განისაზღვრება ტერმინთა შემდეგი საოპერაციო ჩარჩო:

მაკროკონცეპტი: სკოლის საერთო ზესაგნობრივი სააზროვნო ლინზა და პროფესიული მეტაენის ნაწილი. რვა მაკროკონცეპტი, ფორმა, ფუნქცია, მიზეზ-შედეგობრიობა, ცვლილება, კავშირი, პერსპექტივა, პასუხისმგებლობა და რეფლექსია, ეხმარება მოსწავლესა და თანამშრომელს განსხვავებულ კონტექსტებში საერთო ტიპის ღრმა კითხვების დასმაში. მაკროკონცეპტი არ ანაცვლებს საგნობრივ სამიზნე ცნებას.

სამიზნე ცნება: საგნის ფარგლებში განსაზღვრული გრძელვადიანი კონცეპტუალური ორიენტირი, რომელიც ორგანიზებას უწევს საგნობრივ ცოდნას და წლიდან წლამდე მზარდი სიღრმით ვითარდება.

ქვეცნება: სამიზნე ცნების უფრო კონკრეტული საგნობრივი რაკურსი, რომელიც განსაზღვრავს, კონკრეტულ თემასა და მასალაზე მუშაობისას ცნების რომელი ასპექტი აქტიურდება. ქვეცნება ეხმარება შუალედური მიზნის, შეფასების კრიტერიუმებისა და სასწავლო პროცესის ზუსტ ფოკუსირებას.

მყარი გაგება: ცნებებსა და ქვეცნებებს შორის ურთიერთობის შესახებ განზოგადებული, ტრანსფერული დებულება, რომელიც მოსწავლეს კონკრეტული მასალის დამუშავებით უყალიბდება, მაგრამ ამ მასალის აღწერას ან შეჯამებას არ წარმოადგენს. მყარი გაგება გამოხატავს ურთიერთობას, პრინციპს, კანონზომიერებას ან მიზეზობრივ კავშირს და მისი გამოყენება შესაძლებელია ახალ კონტექსტში.

თემა: შინაარსის ორგანიზების ფართო ფუნქციური კონტექსტი, რომლის ფარგლებში მოსწავლე ერთ ან რამდენიმე შუალედურ სასწავლო მიზანზე მუშაობით ავითარებს ცნებით გააზრებას. თემა არ არის შუალედური მიზანი და თავისთავად არ წარმოადგენს შეფასების ობიექტს.

საკითხი / მასალა: კონკრეტული ტექსტი, მოვლენა, პრობლემა, მონაცემი, ობიექტი, წყარო, შემთხვევა ან სხვა საგნობრივი მასალა, რომლის დამუშავებითაც მოსწავლე ცნებებსა და ქვეცნებებს იაზრებს. მასალა არის გაგების კონტექსტი და არა საბოლოო სასწავლო მიზანი.

საკვანძო კითხვა: ღია, ცნებითი და კვლევითი კითხვა, რომელიც შუალედური მიზნის ძირითად ინტელექტუალურ ხაზს წარმართავს. კითხვა დაკავშირებულია საგნობრივ შინაარსთან, მაგრამ არ კეტავს კვლევას წინასწარ მოცემული დასკვნით; მოსწავლისათვის გასაგებია და მისი პასუხი სასწავლო პროცესის განმავლობაში ღრმავდება.

საყრდენი კითხვა: კონკრეტულ მასალასთან, ქვეცნებასთან ან სასწავლო ეტაპთან დაკავშირებული კითხვა, რომელიც მოსწავლეს ეხმარება ინფორმაციის დამუშავებაში, კავშირების აღმოჩენაში, დასაბუთებაში, ანალიზში და საკვანძო კითხვაზე უფრო ღრმა პასუხის კონსტრუირებაში.

შუალედური სასწავლო მიზანი: წლიური კურიკულუმის დასრულებული ცნებითი სასწავლო ერთეული, რომლის ფარგლებში მოსწავლე კონკრეტული მასალის დამუშავებით მოძრაობს განსაზღვრული ცნებითი გაგებისკენ და ქმნის ამ გაგების შესაბამის მტკიცებულებებს. შუალედური მიზანი აერთიანებს შეფასების კრიტერიუმებს, ხუთდონიან შეფასების სქემას, ავთენტურ შემოქმედებით დავალებას და მისკენ მიმავალ სასწავლო გზას.

სასწავლო ეტაპი: შუალედურ მიზანზე მუშაობის ფუნქციური ნაბიჯი, რომელსაც აქვს კონკრეტული სააზროვნო დანიშნულება და შეიძლება მოიცავდეს ერთ ან რამდენიმე გაკვეთილს, დამოუკიდებელ მუშაობას, კვლევას, თანამშრომლობით აქტივობას ან სხვა სასწავლო გამოცდილებას. ეტაპი გაკვეთილს არ აუქმებს; იგი გაკვეთილებს ერთიან სასწავლო მიზანთან აკავშირებს.

ფუნქციური უნარები: სკოლის მიერ განსაზღვრული ექვსი გამჭოლი უნარი: კრიტიკული აზროვნება, შემოქმედებითობა, თანამშრომლობა, კომუნიკაცია, მოქალაქეობა და ნებელობა. ისინი ვითარდება სხვადასხვა საგნობრივ და ცხოვრებისეულ კონტექსტში მიზნობრივი გამოყენებით და ცალკე შინაარსობრივი ერთეულების სახით არ ისწავლება.

თვითრეგულირებული სწავლა: მოსწავლის უნარი, გააზრებულად მართოს საკუთარი სწავლის მიზნები, სტრატეგიები, ყურადღება, ძალისხმევა, ემოციური და ქცევითი რეაქციები და მიღებული გამოცდილების საფუძველზე შეცვალოს საკუთარი მოქმედება.

შეფასება როგორც სწავლა (Assessment as Learning): მიდგომა, რომლის დროსაც შეფასების კრიტერიუმები, თვითშეფასება, უკუკავშირი, რეფლექსია და მტკიცებულებების გამოყენება თვითონ სწავლის პროცესის ნაწილია. მოსწავლე სწავლობს საკუთარი პროგრესის დანახვასა და შემდგომი ნაბიჯის განსაზღვრას, მასწავლებელი კი მიღებულ მტკიცებულებებს სასწავლო დიზაინის ადაპტაციისათვის იყენებს.

საგანმანათლებლო სკაფოლდინგი: დროებითი კოგნიტური, სოციალური, ემოციური ან ორგანიზაციული მხარდაჭერა, რომელიც მოსწავლეს ეხმარება მისთვის ჯერ კიდევ რთული მოქმედების შესრულებაში და დამოუკიდებლობის ზრდასთან ერთად თანდათან მცირდება.

მუხლი 3. კურიკულუმის განვითარების ერთიანი ციკლი და წლიური მხარდამჭერი ჯგუფი

1. კურიკულუმის განვითარება მიმდინარეობს ივნისიდან ივნისამდე ერთიანი, სპირალური ციკლით. მიმდინარე სასწავლო წლის გამოცდილების ანალიზი და მომდევნო ციკლის დაგეგმვა ერთმანეთთან დაკავშირებული პროცესებია: მიღებული მტკიცებულებები და პროფესიული მიგნებები ქმნის შემდგომი გადაწყვეტილებისა და ახალი დიზაინის საფუძველს.
2. კურიკულუმის განვითარება მონაწილეობს სკოლის საერთო ხუთეტაპიან ციკლში: სამუშაო შეხვედრებზე მიმდინარე თვითანალიზი და მტკიცებულებათა განხილვა შეზრდილია განვითარებასთან. მონაცემთა კოლექტიური დამუშავების მომენტშივე, იქვე, მნიშვნელობის სოციალური კონსტრუქციის გზით იწყება დაგეგმვის პირველი ფაზა - მიგნებების ერთობლივი ასახვა, სტრატეგიული რაკურსის შეცვლა და ახალი საორგანიზაციო დიზაინის ჩარჩოების ფორმირება. ხარისხის ინტეგრირებული ციკლი მოიცავს 5 ძირითად საოპერაციო ეტაპს:

ეტაპი 1. სინერგიული დაგეგმვა და ვალიდაცია: სკოლის საერთო კურიკულუმის ჩარჩო და საერთო პროექტები მუშავდება შესაბამისი პროფესიული და მონაწილეობითი სივრცეების თანამშრომლობით. მასწავლებელი და საგნობრივი განვითარების გუნდი ინარჩუნებენ საგნობრივი კურიკულუმისა და სასწავლო დიზაინის პროფესიულ ავტორობას. საკოორდინაციო გუნდი ფასილიტაციას უწევს პროცესს,

აკავშირებს მტკიცებულებებსა და პერსპექტივებს და ხელს უწყობს საერთო დიზაინის თანმიმდევრულობას.

ეტაპი 2. განხორციელება და პროცესის კვლევა: სწავლებისას მასწავლებელი იკვლევს, როგორ მუშაობს დაგეგმილი დიზაინი რეალურ კლასში, რას და როგორ სწავლობენ მოსწავლეები და რა პირობები უწყობს ან უშლის ხელს მათ ცნებით გააზრებას. პროცესის კვლევისათვის გამოიყენება სხვადასხვა წყაროდან მიღებული შესაბამისი მტკიცებულებები.

ეტაპი 3. ინდივიდუალური ანალიზი და თვითრეფლექსია: მასწავლებელი აანალიზებს მოსწავლეთა სწავლის მტკიცებულებებსა და საკუთარ სასწავლო დიზაინს, გამოკვეთს მიღებულ შედეგებს, მათზე მოქმედ პირობებსა და საკითხებს, რომლებიც საჭიროებს შენარჩუნებას, პროფესიულ მხარდაჭერას ან ცვლილებას.

ეტაპი 4. კოლექტიური ანალიზი და ეფექტების გააზრება: ინდივიდუალური მიგნებები განიხილება შესაბამის საგნობრივ და საერთო სასკოლო პროფესიულ სივრცეებში. სოციალური კონსტრუირების გზით განსხვავებული გამოცდილებები და მტკიცებულებები უკავშირდება ერთმანეთს და იქმნება უფრო ფართო პროფესიული გაგება.

ეტაპი 5. სინთეზი და ადაპტური რე-დიზაინი: კოლექტიური ანალიზის შედეგად მიღებული მნიშვნელოვანი მიგნებები გარდაიქმნება კურიკულუმის, სასწავლო დიზაინის, პროფესიული მხარდაჭერის ან დაკავშირებული სასკოლო პროცესის შემდგომ გადაწყვეტილებად. საგნობრივ გადაწყვეტილებებს ამუშავებენ შესაბამისი პროფესიული გუნდები; საბოლოო სამართლებრივ

3. ივნისში განხორციელებული ინდივიდუალური და კოლექტიური ანალიზი ქმნის მომდევნო სასწავლო წლის კურიკულუმის რე-დიზაინის საწყის საფუძველს. ივნისში ყველა კურიკულუმის სრული გადაწერა სავალდებულო არ არის; ცვლილების მოცულობა განისაზღვრება მიღებული მტკიცებულებებით.
4. ივნისიდან სასწავლო წლის დაწყებამდე საჭიროების მიხედვით მოქმედებს „სკოლის ერთწლიანი სამოქმედო გეგმისა და სასკოლო კურიკულუმის პროექტების განვითარების მხარდამჭერი სამუშაო ჯგუფი“, შემდგომში წლიური მხარდამჭერი ჯგუფი. კონკრეტული დროითი კვანძები განისაზღვრება სკოლის განვითარების ერთიანი ციკლის კალენდრით.
5. წლიური მხარდამჭერი ჯგუფის შემადგენლობა განისაზღვრება იმ წლის ამოცანების მიხედვით. მასში მონაწილეობენ საკოორდინაციო გუნდის წარმომადგენლები, მასწავლებლები და საჭიროების მიხედვით სხვა პროფესიული ფუნქციების წარმომადგენლები და შესაბამისი ასაკის მოსწავლეები.
6. მოსწავლეები კურიკულუმის განვითარებაში მონაწილეობენ საკუთარი სასწავლო გამოცდილების მნიშვნელოვან წყაროდ და შესაბამის საკითხებზე თანადაპროექტების მონაწილეებად. მათ შეუძლიათ მონაწილეობა მიიღონ საჭიროებებისა და გამოცდილების გააზრებაში, ავთენტური კონტექსტებისა და ალტერნატივების შექმნაში, პროექტის ვალიდაციასა და მიღებული გამოცდილების შეფასებაში. ეს მონაწილეობა არ ცვლის მასწავლებლის პროფესიულ ავტორობას და არ გადასცემს მოსწავლეს სამართლებრივ, ფინანსურ ან სხვა პროფესიულ უფლებამოსილებას.

თავი II. სამგანზომილებიანი კურიკულუმის არქიტექტურა, საგნობრივი კვეთა და საერთო სასკოლო პროექტები

მუხლი 4. სამგანზომილებიანი სწავლების მოდელი და ჰორიზონტალური მართვა

1. კურიკულუმი აერთიანებს ფაქტობრივ და შინაარსობრივ ცოდნას, ფუნქციურ უნარებსა და ცნებით გააზრებას. სამი განზომილება ერთმანეთთან არის დაკავშირებული: მოსწავლე კონკრეტულ მასალაზე მუშაობისას იყენებს სააზროვნო და ფუნქციურ უნარებს, რათა გამოავლინოს ურთიერთობები, კანონზომიერებები და ცნებითი განზოგადებები და შემდგომ მიღებული გაგების ტრანსფერი..
2. საგნობრივი განვითარების გუნდები (კათედრები) წარმოადგენს საგნობრივი კურიკულუმის დიზაინის, მოსწავლეთა სწავლის მტკიცებულებების გააზრებისა და პროფესიული ცოდნის სოციალური კონსტრუირების ძირითად კოლეგიურ სივრცეს. გუნდების მუშაობა ეფუძნება ჰორიზონტალურ თანამშრომლობას; გუნდს არ აქვს პროფესიული ცოდნის მუდმივი ვერტიკალური ცენტრი.
3. კონკრეტულ საკითხში პროფესიული ლიდერობა არის სიტუაციური. ფასილიტაცია ან სამუშაო პროცესის დროებითი ხელმძღვანელობა შეიძლება აიღოს იმ თანამშრომელმა, რომლის გამოცდილება და კომპეტენცია მოცემულ საკითხს ყველაზე მეტად შეესაბამება. სიტუაციური ლიდერობა არ ქმნის მუდმივ იერარქიულ სტატუსს და არ ცვლის ფორმალურად განსაზღვრულ პასუხისმგებლობებს.

მუხლი 5. ცნებების არსი და კოგნიტური არქიტექტურა

1. ცნება არის ორგანიზებული იდეა, რომელიც ეხმარება მოსწავლეს კონკრეტული ფაქტების, მოვლენებისა და მაგალითების მიღმა მნიშვნელოვანი ურთიერთობებისა და კანონზომიერებების დანახვაში.
2. ცნებითი გაგება ვითარდება კონკრეტული საგნობრივი მასალის დამუშავებით. ფაქტობრივი და შინაარსობრივი ცოდნა აუცილებელია ცნებითი გააზრებისათვის; განსხვავება ისაა, რომ სწავლა არ სრულდება ფაქტის ცოდნით და მოსწავლე მოძრაობს უფრო განზოგადებული პრინციპებისა და ურთიერთობების გაგებისკენ.
3. ცნებებზე დაფუძნებული სწავლება ხელს უწყობს ცოდნის ორგანიზებასა და ტრანსფერს. კონკრეტული ფაქტი შეიძლება ძლიერ იყოს დაკავშირებული საკუთარ ისტორიულ, ტექსტურ, სამეცნიერო ან სხვა კონტექსტთან, ხოლო ამ ფაქტზე მუშაობით შექმნილი ცნებითი გაგება შეიძლება მოსწავლემ სხვა შემთხვევის ინტერპრეტაციისათვის გამოიყენოს.
4. საგნობრივი ცნებები და ქვეცნებები ქმნის საგნის საკუთარი აზროვნების სტრუქტურას და წლიდან წლამდე მზარდი სიღრმით ვითარდება. მოსწავლის ახალი გამოცდილება უკავშირდება წინარე გაგებას, აზუსტებს ან ცვლის მას და ქმნის უფრო მდიდარ ცნებით ქსელს.
5. სკოლის მაკროკონცეპტები არ ქმნის საგნობრივ ცნებათა დამატებით იერარქიულ საფეხურს. ისინი არის საერთო ზესაგნობრივი მეტაენა, რომელიც ეხმარება მოსწავლეს სხვადასხვა საგანში დასვას ფორმის, ფუნქციის, მიზეზების, ცვლილების, კავშირების, პერსპექტივის, პასუხისმგებლობისა და რეფლექსიის შესახებ კითხვები. კონკრეტული საგნის შეფასების საფუძვლად რჩება შესაბამისი საგნობრივი სამიზნე ცნებები და ქვეცნებები.
6. ცნებათა იერარქიული არქიტექტურა: სასკოლო კურიკულუმის დაპროექტებისა და შეფასების პროცესში ცნებები ფუნქციონირებენ სამდონიან სინერგიულ იერარქიაში:

- ❖ **მაკროცნება:** ზესაგნობრივი, ტრანსდისციპლინური სააზროვნო ლინზა (სკოლის 8 გამჭოლი მაკროკონცეპტი) გლობალური მიზეზ-შედეგობრივი კავშირების გასააზრებლად.
- ❖ **სამიზნე ცნება:** საფეხურის გრძელვადიანი ორიენტირი, რომელიც უცვლელი რჩება მთელი კურსის მანძილზე და ახდენს საგნობრივი ცოდნის სტრუქტურირებას.
- ❖ **ქვეცნება:** სპეციფიკური დისციპლინური ცნება, რომელიც უზრუნველყოფს ტვინში დისციპლინური სქემების უწყვეტ აგებას. ქვეცნებებზე დაყრდნობით განისაზღვრება შემოქმედებითი დავალების პირობა და შეფასების კრიტერიუმები; ისინი განსაზღვრავენ ზუსტ სააზროვნო რაკურსს თემის შიგნით.

მუხლი 6. ფუნქციური უნარები და მოსწავლის ქმედითობის მხარდაჭერა

1. ფუნქციური უნარები, კრიტიკული აზროვნება, შემოქმედებითობა, თანამშრომლობა, კომუნიკაცია, მოქალაქეობა და ნებელობა, ვითარდება სხვადასხვა საგნობრივ და ცხოვრებისეულ კონტექსტში მათი მიზნობრივი გამოყენებით. ისინი არ ისწავლება კურიკულუმისგან განცალკევებულ უნარებად; მოსწავლე მათ იყენებს კონკრეტული საკითხის კვლევის, პრობლემის გადაჭრის, აზრის შექმნისა და ცოდნის გამოყენებისას. ფუნქციური უნარი მასალის ღრმად გააზრების საშუალებას წარმოადგენს, თუმცა თავად სასწავლო პროცესი, დავალების პირობა, თემის, საკითხის კონტექსტი, სასწავლო გარემო უნდა ქმნიდეს ფუნქციური უნარების გააქტიურების შესაძლებლობას.
2. **კოგნიტური ოპერაციების სტრუქტურა:** საგნობრივი განვითარების გუნდები კურიკულუმის დაგეგმვისას ყურადღებას ამახვილებენ 6 ფუნქციურ უნართან დაკავშირებულ სპეციფიკურ კოგნიტურ ოპერაციებზე, რომელთა გარეშეც ვერ მოხერხდება სამიზნე ცნებების განვითარება:
 - ❖ კრიტიკული აზროვნება: დაკვირვება, კანონზომიერების აღმოჩენა, შედარება/დაპირისპირება, დასკვნების შეფასება, ტენდენციურობისა და კლიშეების იდენტიფიცირება;
 - ❖ შემოქმედებითობა: იდეების გენერირება, ალტერნატივების ძიება, ორიგინალური პროდუქტის შექმნა, პრობლემის გადაჭრის ინოვაციური გზები;
 - ❖ თანამშრომლობა: გუნდური მუშაობა, გაზიარებული პასუხისმგებლობა, რესურსების სინერგია;
 - ❖ კომუნიკაცია: აქტიური მოსმენა, აზრის არგუმენტირებული გამოხატვა, იდეების პრეზენტაცია სხვადასხვა აუდიტორიის წინაშე;
 - ❖ მოქალაქეობა / პასუხისმგებლობა (ემპათია): ეთიკის პრინციპების დაცვა, ადამიანის ღირსების პატივისცემა, ლოკალური და გლობალური პრობლემების გააზრება, თემის მხარდაჭერა;
 - ❖ ხასიათი (ნებისყოფა / ნებელობა): თვითმართვა, მიზანსწრაფულობა, დაბრკოლებების გადალახვა, სამუშაოს ხარისხზე ორიენტირება, დამოუკიდებელი სწავლის უნარი.
3. ფუნქციური უნარების გამოვლენასა და განვითარებაზე გავლენას ახდენს სასწავლო დიზაინი და მოსწავლის მოტივაცია. ავთენტური და ინტელექტუალურად მნიშვნელოვანი ამოცანა, არჩევანის რეალური შესაძლებლობა, შესაბამისი სირთულე, კომპეტენტურობის განცდა, თანამშრომლობა და მოსწავლის გამოცდილებასთან კავშირი ქმნის შინაგანი მოტივაციის მხარდამჭერ პირობებს. არც ერთი დიზაინი ავტომატურად არ „უზრუნველყოფს“ მოტივაციას, ამიტომ მასწავლებელი პროცესში იკვლევს მოსწავლეთა რეალურ ჩართულობას და საჭიროების მიხედვით ცვლის მხარდაჭერას.

მუხლი 7. მეტაკოგნიტური განზომილება: თვითრეგულირებული სწავლა

1. თვითრეგულირებული სწავლა არის მოსწავლის მიერ საკუთარი შემეცნებითი ძალების მართვის უმაღლესი ფორმა. იმისათვის, რომ მოსწავლემ წარმატებით მართოს აზროვნების პროცესები

(მეტაკოგნიცია), მან უნდა შეძლოს საკუთარი დამოკიდებულების (ყოფა-ქცევის) და გრძნობების მართვაც (თვითრეგულაცია).

2. პროცესი ხორციელდება ორი ფსიქო-კოგნიტური კომპონენტის მჭიდრო სინერგიით:

მეტაკოგნიცია - კოგნიტური პროცესების მონიტორინგი და მართვა.

თვითრეგულაცია - გრძნობებისა და საქციელის მონიტორინგი და მართვა.

შედეგი - თვითრეგულირებული სწავლა (მეტაკოგნიციის და თვითრეგულაციის გამოყენება მიზნების მისაღწევად).

მუხლი 8. გრძელვადიანი მიზნების პროექტირება და „ნაკლებია მეტი“ პრინციპი

1. პრინციპი „ნაკლებია მეტი“ გულისხმობს შინაარსის მიზნობრივ შერჩევას ისე, რომ მასალის რაოდენობამ არ ჩაანაცვლოს მისი ღრმა დამუშავება. საგნობრივი მასალა შეირჩევა იმის მიხედვით, რამდენად ქმნის იგი სამიზნე ცნებების, ქვეცნებებისა და მყარი გაგებების განვითარების შესაძლებლობას.
2. მასწავლებელი შეთანხმებული ეროვნული და სასკოლო კურიკულუმის შედეგების ფარგლებში ინარჩუნებს პროფესიულ ქმედითობას მასალის, რესურსების, კონტექსტისა და სასწავლო გზების შერჩევაში. ეს ავტონომია გულისხმობს პროფესიულ დასაბუთებას და არ ნიშნავს სავალდებულო საგნობრივი შედეგების უგულებელყოფას.
3. გრძელვადიანი მიზნების, თემატური არქიტექტურისა და შუალედური მიზნების გადამოწმება ეფუძნება წინა ციკლის მტკიცებულებებს. კურიკულუმი ავტომატურად არ გადაიწერება ყოველ წელს; იცვლება ის ნაწილი, რომლის დაზუსტებაც ან რე-დიზაინს პროფესიული ანალიზი ასაბუთებს.
4. კურიკულუმის განვითარებაში სკოლის რვა მაკროკონცეპტი გამოიყენება როგორც საერთო პროფესიული მეტაენა, რომლის საშუალებითაც მასწავლებლები და პროფესიული გუნდები საკუთარ დიზაინს უფრო ფართო რაკურსით იაზრებენ. ისინი არ ანაცვლებს საგნობრივი კურიკულუმის ცნებით არქიტექტურას.

მუხლი 9. საერთო სასკოლო პროექტებისა და საგნობრივი კვთების მატრიცული სისტემა

1. პროექტის არსი - სასწავლო პროცესის მთლიანობის არქიტექტურა: სკოლაში პროექტი არ განიხილება, როგორც ერთჯერადი ღონისძიება, გამოფენა ან საგნების ერთმანეთისგან დამოუკიდებელი აქტივობების მექანიკური ჯამი. პროექტი წარმოადგენს საერთო, მაორგანიზებელ „ქოლგას“, რომლის ქვეშაც ბუნებრივად ერთიანდება: საგნობრივი სასწავლო ერთეულები, შემოქმედებითი დავალები, საშინაო თუ საკლასო სამუშაოები და ზესაგნობრივი აქტივობები. მრავალი ფრაგმენტული პროექტის ნაცვლად, სკოლაში ყოველწლიურად ხორციელდება 4-6 საერთო ზესაგნობრივი პროექტი. საგნის მასწავლებელი პროექტისთვის არ ქმნის კურიკულუმისგან იზოლირებულ, დამატებით დავალებას; იგი საკუთარ კურიკულუმში პოულობს იმ სამიზნე ცნებას, საკითხსა და დავალებას, რომელსაც პროექტის საერთო პრობლემის გააზრებაში რეალური წვლილი შეაქვს.
2. პრობლემაზე დაფუძნებული საწყისი და სამგანზომილებიანი მიზანი: პროექტი იწყება არა ზოგადი სათაურით (მაგ. „სიღარიბე“), არამედ კონკრეტული, რეალური პრობლემითა და საკვანძო კითხვით, რომელიც მოსწავლისგან მოითხოვს პრობლემის კომპლექსურ კვლევას. პროექტი მიზნად ისახავს არა მხოლოდ „ცნობიერების ამაღლებას“, არამედ თავიდანვე აერთიანებს სამ განზომილებას:

- **კოგნიტური:** მიზეზ-შედეგობრიობის, მონაცემების, ისტორიული და სოციალური კავშირების გაგება;
 - **ემოციური:** განსხვავებული გამოცდილებისა და ადამიანის ღირსების დანახვა/ემპათია;
 - **ქცევითი:** პასუხისმგებლიანი პოზიციის ჩამოყალიბება, გადაწყვეტილების მიღება ან მოქმედება.
3. **პროექტის სამდონიანი არქიტექტურა:** პროექტი სკოლაში ხორციელდება სამი ურთიერთდაკავშირებული დონის სინერგიით:
- I. საერთო სასკოლო დონე:** განსაზღვრავს საერთო ღერძს - რეალურ პრობლემას, მყარ გაგებებს, საკვანძო კითხვებს, მაკროცნებებსა და მოსალოდნელ საერთო ქცევით თუ საჯარო შედეგს. ეს დონე ქმნის საერთო კვლევით ველს, რომელიც საგნებს აერთიანებს, თუმცა არ ავალდებულებს მათ ერთსა და იმავე კითხვაზე იდენტური პასუხის გაცემას.
- II. საგნობრივი დონე:** ინარჩუნებს დისციპლინურ იდენტობას. თითოეული ჩართული საგანი პრობლემას იკვლევს თავისი უნიკალური ცოდნით, მეთოდითა და პერსპექტივით (მაგ.: მათემატიკა იკვლევს სტატისტიკას; ლიტერატურა - პიროვნულ არჩევანსა და ღირსებას; ხელოვნება - ვიზუალურ ინტერპრეტაციას).
- III. ზესაგნობრივი დონე:** სივრცე, სადაც საგნობრივი ცოდნა ერთმანეთს ხვდება დისკუსიებში, სავლელ კვლევებში, საჯარო დებატებსა თუ საბოლოო პროდუქტის სინთეზში. ეს ეტაპი ამოწმებს მოსწავლის უნარს, დააკავშიროს საგნებში მიღებული ცოდნა ახალ, რეალურ კონტექსტში (ტრანსფერი).
4. **საგანთა ავთენტური ინტეგრაცია და მოქნილი სტატუსი:** სკოლა გამორიცხავს საგანთა ხელოვნურ, ძალისმიერ გადაკვეთას („ყველამ რაღაც უნდა გააკეთოს“ პრინციპით). პროექტში ჩართულობა განისაზღვრება მხოლოდ იმით, აღრმავებს თუ არა კონკრეტული საგანი საერთო პრობლემის გაგებას. შესაბამისად, საგნებს პროექტში ენიჭებათ მოქნილი სტატუსი:
- წამყვანი საგანი** - ქმნის კვლევით ღერძს;
- პარტნიორი საგანი** - ამატებს აუცილებელ პერსპექტივას/მტკიცებულებას;
- მხარდამჭერი საგანი** - მონაწილეობს კონკრეტულ ეტაპზე ან უნარის განვითარებაში;
- არ მონაწილეობს** - თუ მისი კურიკულუმი ბუნებრივად არ იკვეთება მოცემულ პრობლემასთან.
5. **პროექტის განხორციელების ციკლი (ეტაპობრივი რედიზაინი):** პროექტის სიცოცხლის ციკლი მოიცავს შემდეგ სტრუქტურირებულ ეტაპებს:
- დაგეგმვა და მატრიცის შექმნა:** პრობლემის შერჩევა (სკოლის მიზნების, მოსწავლეთა მზაობისა და რეალური კონტექსტის გათვალისწინებით); კონცეპტუალური ბირთვის შექმნა; საგნობრივი კვლევების მატრიცის (ვინ, რას და როდის აკეთებს) ფორმირება და საერთო დროითი ხაზის აგება.
- გახსნა:** პროექტის დაწყება მკვეთრი დილემით, შემთხვევით ან მონაცემთა წინააღმდეგობით, რაც მოსწავლეს რეალურ პრობლემაში რთავს მზა მორალური დასკვნების გარეშე.
- კვლევა და სინთეზი:** საგნობრივი კვლევებისა და ცოდნის აგების პროცესი (კურიკულუმის შიგნით), რასაც მოსდევს ზესაგნობრივი სინთეზი (მიღებული პერსპექტივების შეჯახება და დაკავშირება).
- პროდუქტი და აუდიტორია:** საერთო ან ერთმანეთთან დაკავშირებული პროდუქტების/მოქმედებების შექმნა და წარდგენა ავთენტური აუდიტორიის წინაშე (თემი, ექსპერტები, მშობლები).
- რეფლექსია და რედიზაინი:** პროცესის დასრულებისას სკოლა აანალიზებს მოსწავლეთა გაგების ტრანსფორმაციას და აფასებს საკუთარ დიზაინს მომდევნო პროექტების გასაუმჯობესებლად.

თავი III. გაგებით დაგეგმვის (Ubd) მეთოდოლოგიური ხაზი და შუალედური სასწავლო მიზნის დიზაინი

მუხლი 10. შუალედური სასწავლო მიზნის უკუდაგეგმვის ექვსსაფეხურიანი ხაზი

1. შუალედური სასწავლო მიზნის დაპროექტება ეფუძნება Ubd-ის უკუდაგეგმვის ლოგიკას. ექვსი ნაბიჯი აჩვენებს გადაწყვეტილებების მეთოდოლოგიურ თანმიმდევრობას, თუმცა პრაქტიკაში მასწავლებელსა და საგნობრივ გუნდს შეუძლია წინარე ნაბიჯს დაუბრუნდეს და ახალი მიგნების საფუძველზე დააზუსტოს იგი.
2. შუალედური მიზნის პროფესიული ავტორია მასწავლებელი და შესაბამისი საგნობრივი განვითარების გუნდი. წლიური მხარდამჭერი ჯგუფი, საკოორდინაციო გუნდი, მოსწავლეები და სხვა მონაწილეები პროცესში ერთვებიან მათი ფუნქციისა და შესაბამისი გამოცდილების მიხედვით. მათი მონაწილეობა ემსახურება პერსპექტივების გამრავალფეროვნებას, ჰორიზონტალურ კოორდინაციასა და ვალიდაციას და არ ანაცვლებს მასწავლებლის საგნობრივ პასუხისმგებლობას.
3. **კურიკულუმის კონსტრუირების 6 ნაბიჯი (სააზროვნო ლოგიკა):** მიუხედავად იმისა, თუ კონკრეტულად რომელ ფანჯარაში (იენისის ინტენსიურ სესიაზე თუ ზაფხულის განგრძობით დიალოგში) მიაღწევს საგნობრივი გუნდი მზაობას, აკადემიური ვალიდურობის დასაცავად, კურიკულუმის შინაარსობრივი არქიტექტურა იმპერატიულად უნდა განვითარდეს შემდეგი უკუდაგეგმვის (Ubd) საინჟინრო ჯაჭვით:

ნაბიჯი 1. თემისა და ფუნქციური კონტექსტის განსაზღვრა (უკუდაგეგმვის ფაზა 1 -შინაარსი) : საგნობრივი შედეგების, სამიზნე ცნებებისა და წლიური არქიტექტურის გათვალისწინებით განისაზღვრება თემა, რომლის ფარგლებში კონკრეტული ცნებითი მიზნები შინაარსობრივად ბუნებრივ კონტექსტში განვითარდება. თემა იძლევა შინაარსის ორგანიზების ჩარჩოს და არ წარმოადგენს დამოუკიდებელ შუალედურ მიზანს.

კავშირი წლიურ ციკლთან: თემების გადამოწმებისას გამოიყენება წინა სასწავლო წლის გამოცდილება, მოსწავლეთა სწავლის მტკიცებულებები, მოქმედი სტანდარტები და საჭიროების შემთხვევაში მოსწავლეთა გამოცდილება და ინტერესები.

ნაბიჯი 2. ქვეცნებებისა და ძირითადი მასალის განსაზღვრა (უკუდაგეგმვის ფაზა 1 -შინაარსი) : თემის ფარგლებში განისაზღვრება ის სამიზნე ცნებები და ქვეცნებები, რომლებიც კონკრეტულ შუალედურ მიზანში აქტიურდება, და შეირჩევა მასალა, საკითხები და რესურსები, რომელთა დამუშავებაც ამ ცნებების გააზრებას რეალურად ემსახურება. მასალა არ უნდა შეირჩეს მხოლოდ ტრადიციის, სახელმძღვანელოს თანმიმდევრობის ან რაოდენობრივი „დაფარვის“ მიზნით.

წინა გამოცდილების გამოყენება: წარმატებული მასალა შეიძლება შენარჩუნდეს; მასალა, რომელმაც მიზნობრივი ფუნქცია ვერ შეასრულა, შეიძლება დაზუსტდეს ან შეიცვალოს პროფესიული მტკიცებულებების საფუძველზე.

ნაბიჯი 3. მყარი გაგებებისა და საკვანძო შეკითხვების ფორმულირება (უკუდაგეგმვის ფაზა 1-შინაარსი):

აქტიური ცნებების, ქვეცნებებისა და მასალის ურთიერთკავშირის საფუძველზე ფორმულირდება შუალედური მიზნის მყარი გაგება და წამყვანი საკვანძო კითხვა.

მყარი გაგება უნდა იყოს განზოგადებული და ტრანსფერული დებულება, რომელიც კონკრეტული მასალის მეშვეობით ისწავლება, მაგრამ მასალის შინაარსის შეჯამებას არ წარმოადგენს.

საკვანძო კითხვა უნდა იყოს ღია, ცნებითი, საგნობრივ შინაარსზე დაფუძნებული, მოსწავლისათვის გასაგები და ისეთი, რომლის პასუხიც სასწავლო ციკლის განმავლობაში ღრმავდება. კითხვა არ უნდა შეიცავდეს წინასწარ მზა დასკვნას ან ისეთ კონკრეტულ პასუხს, რომელიც კვლევის შესაძლებლობას კეტავს.

ნაბიჯი 4. ავთენტური შემოქმედებითი დავალების პირობის კონსტრუირება (უკუდაგეგმვის ფაზა 2 - მტკიცებულება):

მოსალოდნელი ცნებითი გაგებისა და შეფასების მტკიცებულებების გათვალისწინებით იქმნება ავთენტური დავალების კონტური. დავალება მოსწავლეს აყენებს აზრიან პრობლემასთან, კითხვასთან ან სიტუაციასთან, რომელშიც საჭირო ხდება სამიზნე ცოდნისა და აზროვნების რეალური გამოყენება. მოსწავლეთა მონაწილეობა: შესაბამისი ასაკის მოსწავლეთა გამოცდილება შეიძლება გამოყენებულ იქნეს კონტექსტის, აუდიტორიის, როლისა და შესაძლო პროდუქტის ფორმების ავთენტურობის შესამოწმებლად. მოსწავლის მონაწილეობა ეხმარება მასწავლებელს უკეთ დაინახოს მოსწავლისთვის მნიშვნელოვანი თანამედროვე კონტექსტები, მაგრამ არ ანაცვლებს დავალების საგნობრივ და ცნებით ვალიდაციას.

პერსონალიზება ეფუძნება „ცნებითი ინვარიანტობისა და ფუნქციური დიფერენცირების“ პრინციპს: საერთო რჩება სამიზნე ცნებითი ბირთვი და შეფასების არსებითი მოლოდინი, ხოლო საჭიროების მიხედვით შეიძლება განსხვავდებოდეს მოსწავლის როლი, მასალა, პროდუქტის ფორმა, მხარდაჭერის ინტენსივობა ან კომუნიკაციის გზა. არჩევანი არ არის თვითმიზანი და გამოიყენება იქ, სადაც იგი მოსწავლის ქმედითობას ზრდის შეფასების ვალიდურობის დარღვევის გარეშე.

ნაბიჯი 5. შუალედური სასწავლო მიზნის შეფასების კრიტერიუმების შექმნა (უკუდაგეგმვის ფაზა 2 - შეფასება):

თითოეულ აქტიურ სამიზნე ცნებას შეესაბამება ცნებითი გააზრების ერთი ან, საჭიროების შემთხვევაში, რამდენიმე კრიტერიუმი. კრიტერიუმი უკავშირდება აქტიურ ქვეცნებას, კონკრეტულ მასალას ან კონტექსტს და იმ მაღალი დონის კოგნიტურ მოქმედებებს, რომელთა საშუალებითაც მოსწავლე გაგებას ავლენს.

კრიტერიუმები თავიდანვე ცნობილია მოსწავლისათვის და გამოიყენება ერთი და იმავე მნიშვნელობით როგორც განმავითარებელ, ისე განმსაზღვრელ შეფასებაში.

თითოეულ კრიტერიუმს ახლავს ხუთდონიანი შეფასების სქემა, რომელიც აღწერს ცნებითი გაგების პროგრესიას და არა მხოლოდ საბოლოო პროდუქტის ტექნიკურ ხარისხს

ნაბიჯი 6. რესურსების მობილიზება და სასწავლო ეტაპების არქიტექტურა (უკუდაგეგმვის ფაზა 3 - სასწავლო გზა):

განისაზღვრება სასწავლო გზა, რომელიც მოსწავლეს მისი წინარე ცოდნიდან სამიზნე ცნებითი გაგებისა და დამოუკიდებელი მოქმედებისკენ მიჰყავს. თითოეული ეტაპი უკავშირდება ავთენტურ დავალებაზე მუშაობის რეალურ ნაბიჯს და შეიცავს შესაბამის მასალას, კითხვებს, აქტივობებს, სკაფოლდინგსა და მტკიცებულებების შეგროვების შესაძლებლობას.

მასწავლებელი ინარჩუნებს პროფესიულ ქმედითობას ეტაპების, მეთოდების, რესურსებისა და დროის ადაპტირებაში მოსწავლეთა რეალური მზაობისა და პროცესში მიღებული მტკიცებულებების მიხედვით.

მუხლი 11. შუალედური მიზნისა და ავთენტური შემოქმედებითი დავალების დაგეგმვა

- ავთენტური შემოქმედებითი დავალება არის შუალედური სასწავლო მიზნის მტკიცებულებითი და სასწავლო ღერძი. იგი არ არის მხოლოდ ერთეულის ბოლოს შესასრულებელი პროდუქტი: დავალებაზე მუშაობა უკავშირდება მასალის კვლევას, აზრის განვითარებას, შუალედურ მტკიცებულებებს, უკუკავშირსა და რევიზიას.
- საბოლოო პროდუქტი თავისთავად არ არის სასწავლო მიზანი. მისი ფუნქციაა შექმნას კონტექსტი, რომელშიც მოსწავლე იყენებს საგნობრივ ცოდნას, ცნებით გაგებასა და შესაბამის ფუნქციურ უნარებს.
- ავთენტური დავალების კონტური მოიცავს შვიდ ურთიერთდაკავშირებულ ელემენტს:**
 - ავთენტური პრობლემა ან კითხვა:** მოსწავლისათვის აზრიანი საკითხი, რომელიც არ იხსნება მხოლოდ ინფორმაციის რეპროდუცირებით;
 - მოსწავლის ფუნქციური როლი:** პოზიცია, საიდანაც მოსწავლე მოქმედებს. როლი გამოიყენება მაშინ, როდესაც იგი რეალურ ფუნქციას ასრულებს და არა როგორც დეკორაციული სახელწოდება;
 - აუდიტორია:** რეალური ან სიმულირებული მიმღები, რომლის არსებობა ცვლის კომუნიკაციის, დასაბუთების ან პროდუქტის მოთხოვნებს;
 - კოგნიტური მოქმედება:** ის სააზროვნო ოპერაციები, რომლებიც შეფასების კრიტერიუმებშია ჩადებული და რომლის შესრულებითაც მოსწავლე ცნებით გაგებას ავლენს;
 - მტკიცებულებების რუკა:** პროცესში წარმოქმნილი ზეპირი, წერიტი, ვიზუალური, პრაქტიკული, კვლევითი ან სხვა მტკიცებულებები, მათ შორის შუალედური ვერსიები, მსჯელობა, უკუკავშირი და რეფლექსია;
 - პროდუქტის შესაძლო სპექტრი:** შესაბამისი წერიტი, ზეპირი, ვიზუალური, ციფრული, კვლევითი, არტეფაქტული ან სხვა ფორმა. პროდუქტის ფორმა შეიძლება იყოს საერთო ან დიფერენცირებული, თუ შეფასების ცნებითი ბირთვი უცვლელი რჩება;
 - მასალა, სკაფოლდინგი და რევიზია:** დავალება უკავშირდება კონკრეტულ საგნობრივ მასალას და მოიცავს ისეთ სასწავლო გზას, სადაც მოსწავლეს აქვს შესაძლებლობა შექმნას შუალედური ვერსია, მიიღოს უკუკავშირი, გადაამუშაოს ნამუშევარი და გააუმჯობესოს საბოლოო მტკიცებულება.

მუხლი 12. საკვანძო და საყრდენი კითხვების ფუნქცია

- კითხვები კურიკულუმში გამოიყენება არა მხოლოდ ინფორმაციის შემოწმებისათვის, არამედ მოსწავლის აზროვნების, კვლევისა და ცნებითი გააზრების წარმართვისათვის.
- საკვანძო კითხვა:**
 - უკავშირდება შუალედური მიზნის ძირითად ცნებით ურთიერთობას;
 - დაფუძნებულია საგნობრივ შინაარსზე, მაგრამ პასუხი არ შემოიფარგლება ერთი კონკრეტული ტექსტის, ფაქტის ან შემთხვევის აღწერით;
 - არის ღია და არ შეიცავს წინასწარ მზა დასკვნას;
 - მოსწავლისათვის გასაგები ენით არის ფორმულირებული;

- ე) მთელი სასწავლო ციკლის განმავლობაში მოქმედებს კვლევის მიმართულებად და პასუხი მასზე ეტაპობრივად ღრმავდება.
3. ერთი შუალედური მიზნის ფარგლებში, როგორც წესი, არსებობს ერთი წამყვანი საკვანძო კითხვა. დამატებითი დიდი კითხვა გამოიყენება მხოლოდ მაშინ, თუ ის იმავე ძირითად ცნებით ხაზს ამდიდრებს და მეორე დამოუკიდებელ კვლევით მიმართულებას არ ქმნის.
4. საყრდენი კითხვები უკავშირდება კონკრეტულ მასალას, ქვეცნებასა და სასწავლო ეტაპს. მათი ფუნქციაა დაეხმაროს მოსწავლეს ინფორმაციის გააზრებაში, კავშირების აღმოჩენაში, მიზეზების ახსნაში, მტკიცებულების გამოყენებაში, შეფასებაში და შუალედური განზოგადებების შექმნაში.
5. სწავლაში ადგილი აქვს ფაქტობრივ და განმარტებით კითხვებსაც. განსხვავება ისაა, რომ ისინი ემსახურება უფრო ღრმა ცნებით კვლევას და არ ხდება სწავლების საბოლოო ინტელექტუალური მიზანი.

მუხლი 13. სასწავლო ეტაპების არქიტექტურა და კოგნიტური სკაფოლდინგი

1. შუალედურ მიზანზე მუშაობა ორგანიზდება ფუნქციურ სასწავლო ეტაპებად. ეტაპი აერთიანებს ერთ ან რამდენიმე გაკვეთილსა და სხვა სასწავლო გამოცდილებას და განსაზღვრავს, რა ინტელექტუალურ ნაბიჯს დგამს მოსწავლე საერთო მიზნისკენ.
2. სასწავლო გზის დასაწყისიდან მოსწავლისათვის ცნობილია შუალედური მიზნის ძირითადი პრობლემა ან კითხვა, ავთენტური დავალების კონტური და შეფასების კრიტერიუმები. ეს გამჭვირვალობა ეხმარება მას საკუთარი სწავლის მიზნისა და პროგრესის გააზრებაში.
3. ეტაპები შეიძლება განსხვავებული ფუნქციის იყოს: წინარე ცოდნის გააქტიურება; ინტერესისა და პრობლემის წარმოქმნა; ახალი მასალის კვლევა და გააზრება; პირდაპირი ინსტრუქცია ან მოდელირება; თანამშრომლობითი მსჯელობა; შუალედური მტკიცებულების შექმნა; უკუკავშირი და რევიზია; ცოდნის ახალი კონტექსტში გამოყენება; საბოლოო სინთეზი და რეფლექსია.
4. სკაფოლდინგი შეირჩევა მოსწავლის წინარე ცოდნის, მიმდინარე მტკიცებულებებისა და ამოცანის სირთულის მიხედვით. მხარდაჭერა საკმარისი უნდა იყოს იმისათვის, რომ მოსწავლემ შეძლოს უფრო რთულ მოქმედებაში შესვლა, თუმცა არ უნდა ჩაანაცვლოს მისი დამოუკიდებელი აზროვნება.
5. თითოეული ეტაპი უნდა ქმნიდეს შუალედური მიზნისათვის მნიშვნელოვან მტკიცებულებას ან მოსწავლეს რეალურად ამზადებდეს შემდეგი ნაბიჯისათვის. ისეთი აქტივობა, რომლის ფუნქცია საერთო სასწავლო გზაში გაურკვეველია, უნდა დაზუსტდეს ან შეიცვალოს.

მუხლი 14. ცნებებზე ორიენტირებული შეფასების კრიტერიუმები და გაგების ხუთი დონე

1. სკოლაში მოქმედებს პრინციპი „შეფასება როგორც სწავლა“. შეფასების კრიტერიუმი თავიდანვე არის სასწავლო პროცესის ნაწილი: მოსწავლე მისი დახმარებით ხედავს, რა ცნებითი გაგებისკენ მოძრაობს, აფასებს საკუთარ პროგრესს და გეგმავს შემდგომ ნაბიჯს; მასწავლებელი კი კრიტერიუმს იყენებს როგორც განმავითარებელ, ისე განმსაზღვრელ რეჟიმში.
2. თითოეულ აქტიურ სამიზნე ცნებას შეესაბამება საკუთარი ცნებითი გააზრების კრიტერიუმი. კრიტერიუმი ეფუძნება აქტიურ ქვეცნებას, კონკრეტულ მასალას ან საკითხის კონტექსტს და, როგორც წესი, არ აერთიანებს ორზე მეტ ძირითად კოგნიტურ ოპერაციას. დამხმარე ცნებებიც ფასდება მაშინ, როდესაც კონკრეტული შუალედური მიზანი მათზე დამოუკიდებელ მტკიცებულებას მოითხოვს.

3. შეფასების კრიტერიუმთა წონები ერთ შუალედურ მიზანში ჯამურად შეადგენს 100%-ს. წამყვანი ცნება იღებს იმ წონას, რომელიც მის რეალურ როლს შეესაბამება; წონების განაწილება არ უნდა გახდეს ფორმალური თანაბრობის შედეგი.
4. **თითოეულ კრიტერიუმს ახლავს ხუთდონიანი სქემა:**
სიღრმისეული გააზრება: მოსწავლე ქმნის ცნებით განზოგადებას, ამყარებს მას შესაბამისი მტკიცებულებებით და მიღებულ გაგებას ახალ კონტექსტში იყენებს;
არსებითი გააზრება: მოსწავლე დამოუკიდებლად აანალიზებს, ხსნის ან აფასებს საკითხს ცნების შესაბამისი რაკურსით და მსჯელობას შესაბამისი მტკიცებულებებით ასაბუთებს;
იდეის დონეზე გააზრება: მოსწავლე აღწერს ძირითად მიმართებებს და ქმნის ნაწილობრივ ან ზედაპირულ ცნებით კავშირებს, თუმცა ახსნა ჯერ არასაკმარისად ღრმა ან თანმიმდევრულია;
ფრაგმენტული გააზრება: მოსწავლე ამოიცნობს ან ასახელებს ცალკეულ მნიშვნელოვან ელემენტებს, მაგრამ ვერ ქმნის მათ შორის საკმარის ცნებით კავშირს;
გააზრების პრობლემა: წარმოდგენილი მტკიცებულება არ აჩვენებს შესაბამის ცნებით გაგებას ან შეიცავს ისეთ არსებით მცდარ წარმოდგენას, რომელიც მიზნის მიღწევას ვერ ადასტურებს.
5. შეფასება არ დაიყვანება საბოლოო პროდუქტზე. მტკიცებულებები გროვდება მთელი შუალედური მიზნის განმავლობაში დაკვირვებიდან, მსჯელობიდან, დისკუსიიდან, შუალედური ვერსიებიდან, წერიტი და ზეპირი ნამუშევრებიდან, საბოლოო პროდუქტიდან და რეფლექსიიდან.
6. ფუნქციური უნარები ვითარდება და იკვლევა სასწავლო პროცესში, მაგრამ მათი ზოგადი სახელები ავტომატურად არ იქცევა ცალკე შეფასების კრიტერიუმებად. შეფასების კრიტერიუმის საფუძველია შესაბამისი საგნობრივი ცნება და ის კონკრეტული კოგნიტური მოქმედება, რომელსაც მოსწავლე ცნებითი გაგების დასადასტურებლად ასრულებს.

თავი IV. კურიკულუმის განხორციელება, პერსონალიზება და მზრუნველი გარემო

მუხლი 15. მთლიანობითი სასკოლო მიდგომა : პროცესთა ორკესტრირება საკლასო ოთახის სასარგებლოდ

1. კურიკულუმის განვითარება და სწავლა-სწავლების განხორციელება სკოლის ძირითად საგანმანათლებლო პროცესს წარმოადგენს. მმართველობითი და დამხმარე პროცესები ქმნის იმ ადამიანურ, დროით, რესურსულ, ტექნოლოგიურ, უსაფრთხო და ორგანიზაციულ პირობებს, რომლებშიც ხარისხიანი სწავლა შეიძლება განხორციელდეს.
2. მთლიანობითი სასკოლო მიდგომა ნიშნავს, რომ სასწავლო პროცესის ხარისხი არ განიხილება მხოლოდ მასწავლებლის ინდივიდუალურ პასუხისმგებლობად. ამავე დროს დამხმარე და მმართველობითი ფუნქციები არ ითვსებს მასწავლებლის პროფესიულ პასუხისმგებლობას; თითოეული ფუნქცია საკუთარ კომპეტენციაში ქმნის სწავლა-სწავლებისათვის საჭირო პირობებს.
3. სასწავლო პროცესთან დაკავშირებული ორგანიზაციული გადაწყვეტილებისას მნიშვნელოვანია მისი ფუნქციის გააზრება: როგორ მოქმედებს დროის განაწილება, ადამიანური რესურსი, სივრცე, ტექნოლოგია, ფინანსური რესურსი, ფსიქო-სოციალური გარემო ან კომუნიკაცია მოსწავლისა და მასწავლებლის რეალურ სასწავლო გამოცდილებაზე.
4. პროცესებს შორის ასეთი კავშირი წარმოადგენს სკოლის ჰორიზონტალური მართვის პრაქტიკულ გამოხატულებას: შესაბამის საკითხზე თანამშრომლობენ ის პროფესიული ფუნქციები, რომელთა გადაწყვეტილებაც რეალურად მოქმედებს საერთო საგანმანათლებლო შედეგზე

მუხლი 16. შუალედური სასწავლო მიზნის განხორციელების ძირითადი ფაზები

1. ავთენტურ დავალებზე მუშაობა შუალედური მიზნის სასწავლო გზასთან არის ინტეგრირებული და მხოლოდ ბოლოს შესასრულებელ აქტივობას არ წარმოადგენს. ამავე დროს სწავლა დავალების პროდუქტის შექმნაზე უფრო ფართო პროცესია და მოიცავს მასალის ღრმად დამუშავებას, მოდელირებას, ვარჯიშს, კვლევას, დიალოგს, თანამშრომლობასა და სხვა მიზნობრივ სასწავლო გამოცდილებას.

ფაზა I. მიზნისა და სასწავლო გზის გამჭვირვალობა მოსწავლე შუალედური მიზნის დასაწყისშივე ეცნობა ძირითად საკვანძო კითხვას, ავთენტური დავალების კონტურსა და შეფასების კრიტერიუმებს მისთვის ასაკობრივად გასაგები ფორმით. მოსწავლისთვის თავიდანვე ცხადია მიზნობრიობა - მან იცის, რისთვის ამუშავებს მასალას და აცნობიერებს, რომ სწავლის პროცესი უშუალოდ დავალების შექმნას წარმოადგენს. საჭიროების მიხედვით განიხილება პროდუქტის ფორმის, როლის ან მუშაობის გზის შესაძლო არჩევანიც.

მასწავლებელი არკვევს მოსწავლის წინარე ცოდნას, გამოცდილებასა და შესაძლო მხარდაჭერის საჭიროებას და ამის საფუძველზე აზუსტებს საწყის სკაფოლდინგს.

ფაზა II. მასალის კვლევა, ცნებითი გააზრება და შუალედური მტკიცებულებები მოსწავლე მუშაობს ძირითად მასალაზე, პასუხობს საყრდენ კითხვებს, მონაწილეობს დიალოგში, კვლევაში, მოდელირებაში, პრაქტიკულ მოქმედებაში ან სხვა შესაბამის აქტივობაში. მასალის დამუშავების ეს პროცესი გამიჯნული არ არის დავალებისგან - დასმული კითხვები, დისკუსიაში მონაწილეობა და მასალის კვლევა თავად წარმოადგენს დავალების შექმნის პროცესს, რომლის მეშვეობითაც ეტაპობრივად იქმნება შუალედური მტკიცებულებები.

მასწავლებელი პროცესში იყენებს იმ მეთოდს, რომელიც კონკრეტულ სააზროვნო მიზანს ემსახურება: თანამშრომლობით სწავლას, პირდაპირ განმარტებას, მაგალითის მოდელირებას, ინდივიდუალურ ვარჯიშს, კვლევას, დისკუსიას ან სხვა შესაბამის სტრატეგიას.

შუალედური მტკიცებულებების საფუძველზე მოსწავლე იღებს უკუკავშირს და აქვს ნამუშევრის, სტრატეგიის ან გაგების გადახედვისა და გაუმჯობესების შესაძლებლობა.

ფაზა III. სინთეზი, ტრანსფერი და მეტაკოგნიტური რეფლექსია მოსწავლე ამთლიანებს საბოლოო მტკიცებულებას (რომელიც უშუალოდ მასალის დამუშავების პროცესში შეიქმნა), ამოწმებს მას შეფასების კრიტერიუმებთან მიმართებით და აყალიბებს იმ ცნებით განზოგადებას, რომელიც კონკრეტულ მასალას სცდება.

ციკლის ბოლოს მოსწავლე და მასწავლებელი აანალიზებენ როგორც მიღებულ ცნებით გაგებას, ისე სწავლის პროცესს: რომელი სტრატეგია იყო ეფექტიანი, რა სირთულე გამოიკვეთა, რა შეიცვალა მოსწავლის გაგებაში და რა უნდა შეიცვალოს შემდგომ სასწავლო დიზაინში.

მუხლი 17. „სწავლა/სწავლება როგორც შეფასება“ და საოპერაციო დიალოგის ოთხი კომპონენტი

1. შეფასება, როგორც შემეცნების ხერხემალი: სკოლა სრულად ნერგავს „შეფასება როგორც სწავლის“ (Assessment as Learning) პრინციპს, სადაც სწავლება და შეფასება წარმოადგენს ერთ მთლიან, განუყოფელ მოვლენას. შეფასება არის მასწავლებელსა და მოსწავლეს შორის მიმდინარე მუდმივი

საგანმანათლებლო დიალოგი, რომელიც ორიენტირებულია ცნებების გააზრებაზე, ხოლო ამ დიალოგის საერთო კომპასს წარმოადგენს შუალედური მიზნის შეფასების კრიტერიუმები.

2. შეფასება მოიცავს ოთხ ურთიერთდაკავშირებულ კომპონენტს:

ა) **საწყისი და მიმდინარე დიაგნოსტიკური გააზრება:** მასწავლებელი მოსწავლის მოქმედებიდან და მტკიცებულებებიდან ადგენს, რას იგებს მოსწავლე, სად არის მისი ძლიერი მხარე და სად ჩნდება მნიშვნელოვანი დაბრკოლება;

ბ) **განმავითარებელი უკუკავშირი და სკაფოლდინგი:** უკუკავშირი უკავშირდება ცნობილ კრიტერიუმს და მოსწავლეს აჩვენებს არა მხოლოდ ხარვეზს, არამედ შესაძლო შემდგომ მოქმედებას;

გ) **მოსწავლის მეტაკოგნიტური თვითშეფასება:** მოსწავლე კრიტერიუმების დახმარებით აფასებს საკუთარ გაგებას, გამოყენებულ სტრატეგიებსა და სწავლის პროცესს და განსაზღვრავს, რა სჭირდება შემდეგ;

დ) **მასწავლებლის პროფესიული თვითრეფლექსია:** მასწავლებელი მოსწავლეთა მტკიცებულებების საფუძველზე აანალიზებს საკუთარი სასწავლო დიზაინის ეფექტიანობას და საჭიროების მიხედვით ცვლის სკაფოლდინგს, მასალას, მეთოდს ან შემდგომ სასწავლო ნაბიჯს.

მუხლი 18. რვა მაკროკონცეპტი, როგორც საერთო ზესაგნობრივი სააზროვნო მეტაენა

1. სკოლის რვა მაკროკონცეპტი, ფორმა, ფუნქცია, მიზეზ-შედეგობრიობა, ცვლილება, კავშირი, პერსპექტივა, პასუხისმგებლობა და რეფლექსია, ქმნის საერთო ზესაგნობრივ სააზროვნო მეტაენას. მათი საშუალებით მოსწავლეები სხვადასხვა საგანში ხვდებიან საერთო ტიპის ინტელექტუალურ კითხვებს და სწავლობენ კონკრეტული ფაქტებისა და მოვლენების უფრო ფართო რაკურსით გააზრებას.
2. მაკროკონცეპტები არ ანაცვლებს საგნობრივ სამიზნე ცნებებსა და ქვეცნებებს და თავისთავად არ წარმოადგენს მოსწავლის საგნობრივი შეფასების კრიტერიუმებს. მათი ფუნქციაა საგნობრივი აზროვნების გაფართოება, სხვადასხვა კონტექსტს შორის კავშირის შექმნა და საჭიროების შემთხვევაში ტრანსდისციპლინური ინტეგრაციის მხარდაჭერა.
3. თითოეულ სასწავლო ერთეულში რვავე მაკროკონცეპტის თანაბრად ან ფორმალურად გამოყენება სავალდებულო არ არის. კონკრეტული საკითხისა და ცნებითი მიზნის მიხედვით აქტიურდება ის ლინზა ან ლინზათა კომბინაცია, რომელიც მოსწავლის გაგებას რეალურად აძლიერებს.
4. მაკროკონცეპტუალური კითხვების საერთო მიმართულებებია:

ფორმა: როგორ არის ეს მოწყობილი და რა მნიშვნელოვანი სტრუქტურა ან ნიშანი აქვს?

ფუნქცია: რას აკეთებს, რას ემსახურება და როგორ მუშაობს?

მიზეზ-შედეგობრიობა: რატომ მოხდა ან რატომ მუშაობს ასე და რა ფაქტორები მოქმედებს შედეგზე?

ცვლილება: როგორ და რატომ იცვლება ეს დროში ან განსხვავებულ პირობებში?

კავშირი: რასთან არის დაკავშირებული და როგორ მოქმედებს ერთი ელემენტი მეორეზე?

პერსპექტივა: როგორ შეიძლება განსხვავდებოდეს ერთი და იმავე საკითხის ხედვა სხვადასხვა პოზიციიდან?

ასუხისმგებლობა: რა არჩევანი, გავლენა ან პასუხისმგებლობა ჩნდება ამ საკითხთან მიმართებით?

რეფლექსია: რა შეიცვალა ჩვენს გაგებაში და როგორ გამოვიყენებთ მიღებულ მიგნებას სხვა შემთხვევაში?

მუხლი 19. ინკლუზიური დაგეგმვა და სსსმ მოსწავლეთა მხარდაჭერა

1. სკოლა უზრუნველყოფს ინკლუზიურ გარემოს, სადაც სასწავლო პროცესი მორგებულია თითოეული მოსწავლის ინდივიდუალურ საჭიროებებსა და შესაძლებლობებს.
2. ინკლუზია განიხილება არა როგორც დამატებითი სერვისი, არამედ როგორც ცნებებზე ორიენტირებული კურიკულუმის განუყოფელი და ორგანული ნაწილი.
3. ინკლუზიური განათლების პროცესი ეყრდნობა პრინციპს: „სამიზნე ცნება საერთო და უცვლელია ყველასთვის, ხოლო მისი გამოვლენის გზა - ინდივიდუალური“.
4. სსსმ მოსწავლის სწავლის სირთულეების ადრეული იდენტიფიკაციის მექანიზმი სსსმ მოსწავლის სწავლის სირთულეების ადრეული იდენტიფიკაციის მექანიზმი - კლასის დამრიგებლის, საგნის მასწავლებლისა და ფსიქოლოგის ჩართულობით - ხარისხის ციკლის I ეტაპის (სინერგიული დაგეგმვა) განუყოფელი ნაწილია. ცნებებზე დაფუძნებული კურიკულუმის შუალედური მიზნების დაგეგმვისას მასწავლებელი წესით ითვალისწინებს ყველა მოსწავლის სასწავლო პროფილს, სსსმ სტატუსის მიუხედავად.
5. სსსმ მოსწავლის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის (ისგ) ინტეგრაცია ცნებებზე დაფუძნებულ კურიკულუმთან სსსმ მოსწავლის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის (ისგ) საგნობრივი კომპონენტი, სადაც გამოყენებულია ადაპტაცია, ეყრდნობა იმავე ზესაგნობრივ და საგნობრივ ცნებებსა და იმავე მაკროკონცეპტებს, რომლებიც კლასში ყველა მოსწავლისთვის სამიზნეა. იცვლება მხოლოდ მისი მიღწევის გზა, თუმცა ცნების არსი და სამიზნე რჩება უცვლელი.
6. (იხ. „ინკლუზიური განათლების პოლიტიკა“ - ისგ-ისა და ცნებებზე დაფუძნებული სწავლების ინტეგრაციისთვის).

თავი V. მრავალწყაროიანი მტკიცებულებები, ტრიანგულაცია და კურიკულუმის ადაპტური რე-დიზაინი

მუხლი 20. მრავალწყაროიანი მტკიცებულებებისა და ტრიანგულაციის პრინციპი

1. სასწავლო პროცესისა და კურიკულუმის შესახებ პროფესიული დასკვნა არ ეფუძნება მხოლოდ ერთ მონაცემს, მეთოდს ან ერთი მონაწილის პერსპექტივას. ინფორმაციის მრავალი წყაროდან და სხვადასხვა მეთოდით შეჯერება, ტრიანგულაცია, წარმოადგენს სკოლის ხარისხის გააზრების ერთ-ერთ ძირითად მეთოდოლოგიურ პრინციპს.
2. საკითხის მიხედვით მტკიცებულებების შესაძლო წყაროებია:
 - ა) მოსწავლეთა ნამუშევრები, მსჯელობა, თვითრეფლექსია, ჩართულობა და სხვა სასწავლო მტკიცებულებები;
 - ბ) მოსწავლეთა და მშობელთა გამოცდილება და შესაბამისი უკუკავშირი;
 - გ) მასწავლებელთა და კოლეგების პროფესიული დაკვირვებები და თვითრეფლექსია;
 - დ) კურიკულუმის დოკუმენტები და სკოლის მოქმედი ციფრული სასწავლო და საინფორმაციო სისტემის, ამჟამად Schoolbook-ის, შესაბამისი მონაცემები;
 - ე) საჭიროების მიხედვით დროითი, ადამიანური, ფინანსური, მატერიალური, ინფრასტრუქტურული ან სხვა რესურსული ინფორმაცია.

3. ყველა წყაროს ერთდროულად გამოყენება სავალდებულო არ არის. მტკიცებულება შეირჩევა კონკრეტული პროფესიული ან შეფასებითი კითხვის მიხედვით და იმდენად მრავალფეროვანი უნდა იყოს, რამდენადაც საჭიროა დასაბუთებული დასკვნისათვის

მუხლი 21. მტკიცებულებების ციფრული დინება და პროფესიული თვითრეფლექსია

1. თითოეული შუალედური სასწავლო მიზნის დასრულებისას მასწავლებელი ანალიზებს მოსწავლეთა სწავლის მნიშვნელოვან მტკიცებულებებს და ახორციელებს კურიკულუმისა და საკუთარი პროფესიული პრაქტიკის თვითრეფლექსიას. ანალიზი შეიძლება შეეხოს მოსწავლეთა ცნებით პროგრესიას, დავალების ვალიდურობას, შეფასების კრიტერიუმებს, მასალას, რესურსებს, სკაფოლდინგს, სასწავლო მეთოდებსა და სხვა ისეთ კომპონენტებს, რომლებმაც მიღებულ შედეგზე რეალური გავლენა მოახდინა. გამოკვეთილი მნიშვნელოვანი მიგნებები ხდება შემდგომი საგნობრივი კოლექტიური ანალიზის ერთ-ერთი საფუძველი.
2. მონაცემი მტკიცებულებად იქცევა მაშინ, როდესაც იგი უკავშირდება კონკრეტულ შეფასებით ან პროფესიულ კითხვას, გააზრებულია მისი წყარო და სანდოობა და გამოიყენება დასაბუთებული დასკვნის შესაქმნელად. ციფრული ან რაოდენობრივი მონაცემი თავისთავად არ წარმოადგენს პროფესიულ დასკვნას.
3. სკოლაში ინფორმაცია ხელახლა არ იწარმოება მხოლოდ სხვა ფორმის ან ანგარიშის შესავსებად, თუ იგივე მტკიცებულება უკვე სანდოდ არსებობს მოქმედ სისტემაში. ავტომატიზებული ანალიტიკის არსებობის შემთხვევაში იგი წარმოადგენს პროფესიული აზროვნების მხარდამჭერ წყაროს და არა მასწავლებლის შეფასების ან გადაწყვეტილების ავტომატურ შემცვლელს.
4. სკოლის ერთიანი ციფრული მტკიცებულებების გარემო ორგანიზებულია ფუნქციური წვდომის პრინციპით. თანამშრომელს აქვს წვდომა იმ მონაცემზე, რომელიც აუცილებელია მისი პროფესიული ფუნქციის, კოლექტიური ანალიზის ან კონკრეტული გადაწყვეტილებისათვის. პერსონალური, ფსიქოლოგიური და სხვა დაცული მონაცემები არ ხდება საერთო თანამშრომლობით სივრცეში ავტომატურად ხელმისაწვდომი; კოლექტიური ანალიზისთვის გამოიყენება შესაბამისი განზოგადებული ან ანონიმიზებული ინფორმაცია.
5. საკოორდინაციო გუნდის როლი არის ფასილიტაციური, ინტეგრაციული და მხარდამჭერი: გუნდი ეხმარება სხვადასხვა წყაროდან მიღებული მტკიცებულებების გამთლიანებას, საერთო ტენდენციებისა და განსხვავებების დანახვას, კოლეგიური ანალიზის მომზადებასა და მიღებული მიგნებების სხვა სასკოლო პროცესებთან დაკავშირებას. იგი არ წარმოადგენს ინდივიდუალური მასწავლებლის ვერტიკალურ შემფასებელს და არ ანაცვლებს მასწავლებლის პროფესიულ გადაწყვეტილებას.
6. კოლექტიური ანალიზის ჩანაწერი ასახავს მხოლოდ პროფესიულად მნიშვნელოვან მიგნებებსა და გადაწყვეტილებებს. ჩანაწერის წარმოება არ უნდა იქცეს დამოუკიდებელ ბიუროკრატიულ საქმიანობად.

მუხლი 22. მრავალწყაროიანი მტკიცებულებების შეჯერება და კოლექტიური ანალიზის სივრცეები

1. მასწავლებლის ინდივიდუალური ანალიზისა და საგნობრივი კოლექტიური ანალიზის გარდა, საბოლოო რე-დიზაინისა და დასაბუთებული საოპერაციო გადაწყვეტილებების მიღებისას სკოლა ახდენს მრავალწყაროიანი მტკიცებულებების შეჯერებას. შესაბამისი საკითხის მიხედვით შეიძლება

გაერთიანდეს მოსწავლეთა თვითრეფლექსია, მშობელთა უკუკავშირი, მოსწავლეთა ნამუშევრები, კოლეგიური პროფესიული დაკვირვებები, კურიკულუმის მტკიცებულებები, სკოლის მოქმედი ციფრული სასწავლო და საინფორმაციო სისტემის, ამაჟამად Schoolbook-ის, შესაბამისი მონაცემები და რესურსული ინფორმაცია.

2. **საგნობრივი კოლექტიური ანალიზი და ეფექტების გააზრება (ვერტიკალური დისციპლინური ხედვა):** მონაცემები ჯგუფდება სამი საფეხურის მიხედვით (დაწყებითი, საბაზო, საშუალო). გუნდი შედის საგნის ცნებითი სიღრმის ზრდაში, განიხილება მოსწავლეთა ნამუშევრები და ცნებითი პროგრესია, შემოქმედებითი დავალებების ფუნქცია, შეფასების კრიტერიუმები, სკაფოლდინგი, რესურსები, სასწავლო მეთოდები და კურიკულუმის სხვა მნიშვნელოვანი კომპონენტები. გუნდი ადგენს საერთო საგნობრივ ტენდენციებს, განსხვავებულ გამოცდილებებს, შედეგებზე მოქმედ პირობებსა და მიზეზებს და საჭიროების შემთხვევაში აყალიბებს საგნობრივი პრაქტიკისა და კურიკულუმის ადაპტური რე-დიზაინის წინადადებებს.
3. **საერთო სასკოლო კოლექტიური ანალიზი და ეფექტების გააზრება: (განივი ჰოლისტური ხედვა და ინტერდისციპლინური ვალიდაცია):** საგნობრივი განვითარების გუნდებისა და სხვა შესაბამისი სასკოლო პროცესების მიგნებები ერთიანდება საერთო სასკოლო ანალიტიკურ სივრცეში. მასწავლებელთა თანამშრომლობის პლატფორმის ფარგლებში სკოლა აანალიზებს სხვადასხვა საგანში, კლასში და საფეხურზე გამოკვეთილ საერთო და განსხვავებულ გამოცდილებებს, გამჭოლ ტენდენციებს, პროცესებს შორის კავშირებს, მოსწავლეთა გამოცდილებასა და მიღებული შედეგების პირობებს. ამ ანალიზის საფუძველზე ყალიბდება ინსტიტუციური მიგნებები და შემდგომი გადაწყვეტილებების საფუძველი..

მუხლი 22¹. სასკოლო საზოგადოების მონაწილეობა და უკუკავშირი

1. კურიკულუმის განვითარებაში მოსწავლეთა, მშობელთა და სხვა შესაბამისი მონაწილეების ჩართულობა ხორციელდება იმ ფორმითა და პერიოდულობით, რომელიც კონკრეტული საკითხის მიზანს შეესაბამება. სკოლა იყენებს გამოკითხვას, ფოკუსჯგუფს, მოსწავლეთა განვითარების პლატფორმას, მშობელთა შეხვედრას, ინტერვიუს, ელექტრონულ ფორმას, სამუშაო შეხვედრას ან სხვა შესაბამის მონაწილეობით ფორმას. დაწყებითი ასაკის მოსწავლეთა გამოცდილება იკვლევა მათი ასაკის შესაბამისი დიალოგური, ვიზუალური, შემოქმედებითი ან სხვა მონაწილეობის ფორმებით.
2. მნიშვნელოვანი საერთო სასკოლო პროექტის ან ცვლილების ვალიდაციისას სკოლა, როგორც წესი, აერთიანებს სულ მცირე ერთ მუდმივად ხელმისაწვდომ ელექტრონულ ფორმას და ერთ დიალოგურ ფორმას, როდესაც საკითხის ბუნება რეალურ განხილვას ან უკუკავშირს მოითხოვს.
3. უკუკავშირის კვალი უნდა აჩვენებდეს, ვინ და როგორ მონაწილეობდა, რა მნიშვნელოვანი მიგნება გამოიკვეთა, რა იქნა გათვალისწინებული ან არ იქნა გათვალისწინებული და რატომ, რა გადაწყვეტილება იქნა მიღებული და როგორ დაუბრუნდა პასუხი მონაწილეებს.
4. მონაწილეობა არ არის სიხშირის ფორმალური შესრულება. მისი ხარისხი ფასდება იმით, რამდენად რეალურად შეძლო მონაწილემ გამოცდილების გამოხატვა, ალტერნატივის შექმნა, პროექტის გააზრება და საბოლოო გადაწყვეტილებასთან საკუთარი წვლილის კავშირის დანახვა.

მუხლი 23. ადაპტური რე-დიზაინი და პროფესიული მხარდაჭერა

1. სასწავლო პროცესის ან კურიკულუმის ანალიზში გამოვლენილი სირთულე ავტომატურად არ განიხილება თანამშრომლის პირად ბრალად. პირველადი პროფესიული კითხვა მიმართულია პროცესის დიზაინის, გარემოს, რესურსის, სკაფოლდინგის, დროის, მოსწავლეთა წინარე მზაობისა და სხვა შესაძლო პირობების გააზრებისკენ. როდესაც საკითხი პროფესიული განვითარებით, მხარდაჭერით ან პროცესის ცვლილებით შეიძლება გაუმჯობესდეს, სკოლა იყენებს შესაბამის განმავითარებელ მოქმედებას ან ადაპტურ რე-დიზაინს. ეს პრინციპი არ ზღუდავს თანამშრომლის სამართლებრივ, ეთიკურ ან შრომით პასუხისმგებლობას იმ შემთხვევებში, რომლებიც შესაბამისი მოქმედი წესებით რეგულირდება.

მუხლი 24. პროფესიული თანაავტორობა და უფლებამოსილებათა გამიჯვნა

1. კურიკულუმის განვითარება ეფუძნება პროფესიულ თანაავტორობას. მასწავლებლები და საგნობრივი განვითარების გუნდები არიან კურიკულუმის პროფესიული დიზაინის ძირითადი ავტორები; მოსწავლეები მონაწილეობენ როგორც საკუთარი სასწავლო გამოცდილებისა და სწავლების რეალური ეფექტების მნიშვნელოვანი წყარო და შესაბამის ეტაპებზე როგორც თანადაპროექტების მონაწილეები.
2. სასკოლო პროცესების განვითარების საკოორდინაციო გუნდი უზრუნველყოფს პროცესის ფასილიტაციას, სხვადასხვა მიგნების გამთლიანებას, საერთო დიზაინის თანმიმდევრულობას და სხვა სასკოლო პროცესებთან სინქრონიზაციას. იგი არ ანაცვლებს მასწავლებლის პროფესიულ ავტორობას და არ იღებს დირექტორის სამართლებრივ ან ფინანსურ უფლებამოსილებას.
3. სკოლის დირექტორი უზრუნველყოფს კურიკულუმის საბოლოო სამართლებრივ და ინსტიტუციურ ძალას, რესურსულ განხორციელებადობასა და სხვა მოქმედ დოკუმენტებთან შესაბამისობას.
4. კურიკულუმის განვითარების ახალი ინიციატივა შეიძლება გამომდინარეობდეს სასწავლო მტკიცებულებებიდან, მოსწავლეთა ან სხვა მონაწილეთა გამოცდილებიდან, პროფესიული კვლევებიდან, ახალი საგანმანათლებლო შესაძლებლობიდან, რესურსული ან სამართლებრივი ცვლილებიდან ან სხვა დასაბუთებული საჭიროებიდან. ინიციატივის განხილვისას ფასდება მისი საგანმანათლებლო მიზანი, კავშირი სკოლის ფილოსოფიასა და კურიკულუმთან, მოსწავლის გამოცდილებაზე შესაძლო გავლენა და განხორციელებისათვის საჭირო რესურსი.
5. პროექტის ან სხვა კურიკულარული ინიციატივის საკომუნიკაციო, რეპუტაციული ან საჯარო ღირებულება შეიძლება იყოს მისი დამატებითი შედეგი, მაგრამ ინიციატივის საგანმანათლებლო დასაბუთებას ვერ ჩაანაცვლებს. კურიკულარული გადაწყვეტილების პირველადი საფუძველი უნდა იყოს მოსწავლის სწავლისა და განვითარების რეალური ღირებულება.
6. კურიკულუმის განვითარების შედეგად მიღებული მნიშვნელოვანი პროფესიული მიგნებები, წარმატებული დიზაინები და რე-დიზაინის გამოცდილება ინახება როგორც სკოლის ინსტიტუციური ცოდნა და გამოიყენება მომდევნო ციკლებში.